

Ιωάννης Ανδρουλάκης, δικηγόρος, μέλος δ.σ.
Δ.Σ.Θ.

Κυρίες και Κύριοι,

Η σημερινή ημέρα συμβολίζει για τον νομικό κόσμο της χώρας την θαυμαστή συναίρεση του ορθού λόγου με την πίστη και την προσήλωση σε ιδέες, αξίες και ιδανικά οικουμενικά που μπορούν να οδηγήσουν έναν θνητό άνθρωπο στην θυσία και την υπέρβαση του εγώ. Στον Ιερό Ναό σήμερα, συναντιέται και συνδιαλέγεται η δογματική ακρίβεια και αυστηρότητα του νομικού λόγου με την συμπεριληπτική χάρη της χριστιανικής διδαχής. Συναντιέται και συνδιαλέγεται ο σύγχρονος ανθρώπινος πολιτισμός, που δομείται και κανοναρχείται πάνω στον δικαιοτικό λόγο με την γλυκύτητα και την αρετή μίας μεταφυσικής πίστης που δεν διαιρεί τον κόσμο, δεν υποδουλώνει το ανθρώπινο φρόνημα, δεν συντρίβει το ανθρώπινο ανάστημα. Αυτός ο αέναος διάλογος, που είναι στον πυρήνα του φιλοσοφικός, πραγματώνει ως αποτέλεσμα του την δικαιοσύνη χωρίς την οποία οι κοινωνίες των ανθρώπων θα είχαν διαλυθεί.

Ο Άγιος Διονύσιος είναι το «πρόσωπο» της εορτής. Ο Αθηναίος Αρεοπαγίτης, με την θαυμαστή μόρφωση και καλλιέργεια, που διδάχθηκε τον χριστιανικό λόγο και με αγάπη και αφοσίωση μελέτησε και διέδωσε στην Δύση, που θυσίασε την ζωή του προκειμένου να υπερασπιστεί την αλήθεια του Ευαγγελίου. Στο πρόσωπό του συζεύχθηκαν

για πρώτη φορά το αίσθημα δικαίου που καλλιεργήθηκε πάνω στην εδραία γνώση και εμπέδωση της επιστήμης και η οικουμενικότητα του χριστιανικού λόγου, που μαζί φτιάχνουν δικαιοσύνη και προάγουν τις κοινωνίες των ανθρώπων. Ο Άγιος των Νομικών είναι η αφορμή της εμβληματικής μας συνάθροισης και προσπίπτουμε με σεβασμό στην μνήμη του, την οποία σήμερα τιμούμε με τρόπο επίσημο και πανηγυρικό.

Η εξέλιξη του δικαίου και η βελτίωση των όρων της απονομής του, συμβαδίζει με την εξέλιξη και πρόοδο της ανθρωπότητας. Το δίκαιο δεν είναι στατικό και αδιάφορο, μέσα στον φαινομενικά αυστηρό επιστημονικό του δογματισμό. Υπηρετεί την κοινωνία, ερμηνεύει και προσαρμόζει τους κανόνες του στις νέες προκλήσεις και ενίοτε προηγείται με όπλα άλλοτε την τόλμη του νομοθέτη, άλλοτε το σθένος και την πρωτότυπη σκέψη του συνηγόρου και άλλοτε με την σοφία και την αποφασιστικότητα του δικαστή, και άλλοτε με όλα αυτά μαζί και καθοδηγεί με ασφάλεια την μετάβαση στις επιβεβλημένες από τους καιρούς τομές και μεταρρυθμίσεις.

Το δίκαιο δεν είναι απρόσωπο και άψυχο. Και η Δικαιοσύνη ως θεμελιώδης πολιτειακός θεσμός σε όλο τον πολιτισμένο κόσμο υπηρετείται από ανθρώπους, που επέλεξαν αυτόν τον δύσκολο και ενίοτε μοναχικό δρόμο, που επέλεξαν να αγωνίζονται για την προστασία και πλήρωση των ατομικών δικαιωμάτων, που επέλεξαν να

αναμετρώνται με διλήμματα και να επιλύουν δύσκολες και οριακές καταστάσεις με συνείδηση δικαίου και αμεροληψία. Είναι οι άνθρωποι που έχουν ως θεσπισμένο καθήκον να συλλειτουργούν στην σπουδαία και ανώτερη αυτή λειτουργία του πολιτεύματος. Η συνεργασία τους αλλά και η αντιπαράθεση των σκέψεων και των επιχειρημάτων τους διασφαλίζει τεκμηριωμένες, ορθές και δίκαιες κρίσεις. Η ορθή δικαιοδοτική κρίση είναι παράγοντας κοινωνικής ειρήνης και καταλλαγής, προσδίδει στην χώρα κύρος και αξιοπιστία και πραγματώνει την βασική αποστολή του δικαίου, που δεν είναι άλλη από την ρύθμιση της κοινωνικής συμβίωσης με κανόνες κοινά αποδεκτούς και σεβαστούς από όλους.

Εχθροί της ορθής απονομής του δικαίου είναι οι περίπλοκοι και στρεψόδικοι δικονομικοί κανόνες, που κατατείνουν στην ματαίωση της ικανοποίησης των ένδικων αξιώσεων των πολιτών, η δικομανία, η στρεψοδικία αλλά και η υπερφόρτωση των δικαστικών πινακίων με υποθέσεις που δεν θα έπρεπε να φτάνουν στα δικαστήρια. Εχθροί της ορθής απονομής του δικαίου όμως είναι και η παραβίαση των ουσιαστικών και δικονομικών δικαιωμάτων των διαδίκων, η αποστέρησή τους από τον φυσικό δικαστή αλλά και οι διαχρονικές παρεμβάσεις της πολιτικής εξουσίας.

Ο δικαστής είναι εντολοδόχος της συνείδησής του και μόνο και αυτό είναι που διέσωσε την τιμή της χώρας και το κύρος του πολιτεύματος σε πλειάδα

κρίσιμων ιστορικών περιστάσεων από συστάσεως ελληνικού κράτους. Ο Τερτσέτης και ο Πολυζωίδης παλιότερα, αλλά και οι σύγχρονοι Τούσης, Αναγνωστόπουλος, Μαργέλλος, Φλώρος, Κ. Παπαιωάννου, Δελλαπόρτας, Στασινόπουλος, Γεωργίλης, Μιχαλακέας, Ξενάκης που όρθωσαν το ανάστημά τους στην χούντα των συνταγματαρχών και κατέβαλαν σκληρό προσωπικό τίμημα είναι κομμάτι της σημερινής εκδήλωσης μνήμης και τιμής, στέκονται στο πλάι του Αγίου και φωτίζουν με το παράδειγμά τους τον δρόμο του δικαστικού σώματος προς το καθήκον.

Οι δικηγόροι, που επιμένουν να διακονούν με πείσμα την απονομή του δικαίου, σε εποχές αντίξοες, κατά τις οποίες η οικονομική τους θέση έχει σημαντικά επιδεινωθεί και το μέλλον τους διαγράφεται ζοφερό, που αντέχουν χωρίς εκπτώσεις στην επιστημοσύνη τους και στο καθήκον λογοδοσίας απέναντι στους εντολείς τους, που ενίοτε αναγκάζονται να διεκδικούν την αναγνώριση της αυτονόητης ξεχωριστής θέσης τους στην διαδικασία απονομής του δικαίου είναι κι αυτοί εδώ, κομίζοντας την δική τους μεγάλη και ανεξίτηλη συμβολή στους αγώνες για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ελευθερία και την δημοκρατία. Από την τάξη των δικηγόρων αναδείχθηκαν οι κορυφαίοι κυβερνήτες του 20^{ου} αιώνα αλλά και αναστήματα που αντιστάθηκαν στον αυταρχισμό και την αυθαιρεσία. Νικηφόρος Μανδηλαράς, Γιάννης Γαβριηλίδης, Δημήτρης Ξυριτάκης, Σταύρος

Τσακουράκης και πλήθος άλλων πλαισιώνουν και αυτοί την σημερινή μας σύναξη μνήμης και τιμής.

Όλοι μαζί, ο καθένας από την θέση του και από τον θεσμοθετημένο από τον νομοθέτη ρόλο του, υπηρετούμε τον ίδιο σκοπό. Και πρέπει να το πράττουμε με επίγνωση ότι κρινόμαστε από την κοινωνία για τον βαθμό ανταπόκρισής μας σε αυτό. Όσο καλύτεροι είμαστε, όσο εξελισσόμαστε ως άνθρωποι και επιστήμονες, όσο περισσότερο ενημερωνόμαστε για τα σύγχρονα ρεύματα δικαιοσύνης, όσο περισσότερο εξωστρεφείς και ανοιχτοί στις τάσεις του διεθνούς δικαίου είμαστε, τόσο πλησιάζουμε προς την πραγμάτωση της απονομής της δικαιοσύνης κερδίζοντας ταυτόχρονα την εμπιστοσύνη της κοινωνίας στον κορυφαίο εγγυητικό θεσμό του πολιτεύματος. Κάθε δίκη, πρέπει να είναι μία δίκαιη δίκη, κάθε δικαστήριο πρέπει να αντιλαμβάνεται τον εαυτό του ως δικαστήριο ουσίας και δικαιωμάτων. Σύμφωνα με την παρακαταθήκη του αξεπέραστου δασκάλου, του ενάρετου και σοφού Ιωάννη Μανωλεδάκη, στην μνήμη του οποίου τιμούμε την μεγάλη και καθοριστική συμβολή της ακαδημαϊκής κοινότητας στην συγκρότηση του νομικού κόσμου:

«Η λειτουργική σημασία της δικαιοσύνης στο σύγχρονο κράτος δικαίου βρίσκεται στην ιδιαίτερη αρμοδιότητά, της να ελέγχει την άσκηση και να αποτρέπει την κατάχρηση οιασδήποτε εξουσίας σε βάρος των πολιτών. Για να επιτύχει σ' αυτή την εξαιρετική αποστολή

του ο δικαστής θα πρέπει ν' αποβάλει τη νοοτροπία ότι αποτελεί φορέα εξουσίας (και μάλιστα ανέλεγκτης!) και να αποκτήσει αντιεξουσιαστική συνείδηση».

Τιμούμε την σημερινή ημέρα, εκπέμποντας το μήνυμα της προσήλωσης στο καθήκον και στην αποστολή του λειτουργήματός μας. Της μεταξύ μας αρμονικής συνεργασίας, με σεβασμό στους διακριτούς ρόλους του λειτουργήματός του καθενός στην προσπάθεια απόδοσης δικαιοσύνης. Της ανεξαρτησίας μας από επιρροές, εξωθεσμικές παρεμβάσεις και συντεχνιακές αγκυλώσεις που υπονομεύουν το δικαιοδοτικό και υπερασπιστικό έργο και ζημιώνουν την κοινωνία.

Είμαστε εδώ για να συμβάλουμε με την προσπάθειά μας στην εμπέδωση των θεμελιωδών αρχών του σύγχρονου νομικού πολιτισμού και να εγγυηθούμε ότι στην πατρίδα μας, τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα δεν σχετικοποιούνται και ότι ο σεβασμός τους είναι απόλυτος.

Είμαστε εδώ για να εγγυηθούμε το κράτος δικαίου και τον έλεγχο της κρατικής εξουσίας. Για να προστατεύσουμε τους πολίτες από αυθαίρετες προσβολές, από όπου κι αν προέρχονται όπου κι αν αποσκοπούν. Για να συμβάλουμε στην εξέλιξη της επιστημονικής σκέψης και στην προαγωγή της επιστήμης του Δικαίου.

Κυρίες και κύριοι

Επιλέξαμε δρόμο δύσκολο. Είναι ο δρόμος της αρετής. Όλοι μαζί, με πνεύμα συνεργασίας και αμοιβαίας κατανόησης, ξεπερνάμε τις δοκιμασίες και ανταποκρινόμαστε στο καθήκον μας. Είναι η επιλογή μας και το χρέος μας. Χρέος απέναντι σε αυτούς που μας γέννησαν, μας μεγάλωσαν και μας δίδαξαν και κυρίως χρέος απέναντι σε αυτούς που έρχονται μετά από μας!